

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे
बी. ए. – (विशारद) सामाजिकशास्त्रे
परीक्षा : डिसेंबर – २०२३
प्रथम वर्ष
सत्र – १
विषय:– साहित्यातून समाजदर्शन (BAS23-103)

दिनांक: ३०/१२/२०२३

गुण : १००

बेल : स. १०.०० ते द. १.००

सूचना : सर्व प्रश्न सोडवा.

प्रश्न १ दीर्घोत्तरी प्रश्न सोडवा (कोणतेही दोन) (४०)

१. ‘इंग्रजी राजवटीमध्ये मानसिक उन्नती झाली व ती नष्ट ही झाली’ – चर्चा करा.
२. म. फुले यांनी सांगितलेल्या शेतकऱ्यांच्या समस्या विशद करून, म. फुले यांनी त्यावर कोणते उपाय सुचिविले ते लिहा.
३. लो. टिळकांनी शिवजयंतीचा उत्सव का सुरू केला? याविषयी सविस्तर विवेचन करा.
४. म. गांधीचा स्वराज्याचा अर्थ, आचार आणि साधने यांची माहिती द्या.

प्रश्न २ थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही तीन) (३०)

१. भारताची आर्थिक स्थिती सुधारण्यासाठी न्या. रानडे यांनी कोणते उपाय सुचिविले?
२. लोकहितवार्दीचे विद्येविषयीचे विचार सांगा.
३. इंग्रजी राजवटीचे कोणकोणते फायदे वि. कृ. चिपळूणकरांनी सांगितले आहेत?
४. ब्रिटिशकाळात वाहतुकीच्या साधनांची झालेली वाढ व तिचे परिणाम स्पष्ट करा.
५. मध्ययुगीन गावगाड्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

प्रश्न ३ टीपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (३०)

१. न्या. रानडे यांची ‘खंडणी’ ही संकल्पना
२. थोर पुरुष निर्माण होण्यासाठी कारणीभूत घटक – लो. टिळक
३. वि. दा. सावरकरांची देवाची संकल्पना
४. तरुण सुशिक्षितांस आगरकरांनी केलेले आवाहन